

Praha Česko

V Praze v posledních 10 letech realizovali nový úsek metra a nové části obou okruhů.

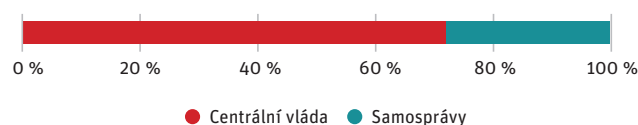
● **MĚSTO:**
1,3 mil. obyvatel

● **METROPOLITNÍ OBLAST**
2,2 mil. obyvatel
+3,2% pop. změna / 5 let

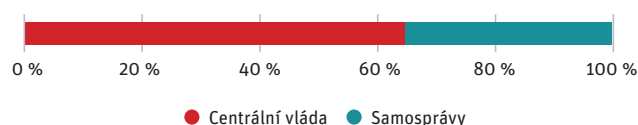
HDP: 138 % průměru HDP EU28
(+1,0% prům. roční změna HDP / 5 let)

Jak fungují finance samospráv v Česku

VEŘEJNÉ PŘÍJMY

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Česká republika má **system dvou úrovní samosprávy**, který se skládá ze 14 krajů (13 krajů a město Praha) a 6258 obcí (bez hierarchických vztahů). Hlavní město Praha má dvojitý status (kraj i obec) a má pouze jedno zastupitelstvo a jednu radu.

Zatímco v posledních desetiletích se fiskální autonomie zvýšila spolu s probíhající politickou decentralizací, finance od ústřední vlády jsou často přidělovány způsobem, který omezuje nezávislost a tvorbu politik místních samospráv. **Samosprávy mají nízkou daňovou a výdajovou autonomii.** Fragmentace obcí také omezuje jejich výdajovou kapacitu (ČR má nejmenší průměrnou velikost obce ze zemí OECD).

Investice samospráv v roce 2016 představovaly 1,3 % HDP a 40 % celkových veřejných investic (OECD 1,7 % HDP a 57 %). Většina investic šla do hospodářských záležitostí, dopravy, ochrany životního prostředí a vzdělávání. Český stavební zákon od roku 2012 umožňuje obcím uzavírat plánovací smlouvy a smlouvy s developery na spolufinancování dopravní a technické infrastruktury. To se však dosud nestalo běžnou praxí. Kraje realizovaly v roce 2016 41 % investic samospráv, což představuje 0,5 % HDP a 16 % celkových veřejných investic. **Primárním investorem jsou obce (59 % investic samospráv tj. 0,8 % HDP a 24 % veřejných investic).**

Podle zákona o místních financích z roku 2000 jsou samosprávy financovány prostřednictvím kombinace daní a transferů od centrální vlády. **Přestože daňové výnosy představují významný zdroj příjmů, a to zejména pro obce (kolem 60 % jejich příjmů), ty mají jen malou daňovou autonomii, jelikož většina daní je sdílená**

a přerozdělení je určováno centrálně. Daně představovaly významný podíl příjmů, v průměru vyšší než v OECD (45 %) a v EU28 (41 %). **Oproti tomu v krajích přes 60 % příjmů pochází z transferů, což vede k vyšší závislosti na financování ústřední vládou.**

Samosprávy jsou financovány kombinací sdílených daní, včetně daně z příjmu fyzických osob, daně z příjmu právnických osob, daně z příjmu OSVČ a DPH. Daňové příjmy jsou alokovány jako procento vybraných příjmů a následně přerozděleny v rámci samospráv podle složitého vzorce. Podíl každého kraje je stanoven legislativně. Výpočet pro obce je složitější, přičemž hlavním kritériem je velikost populace. Celkově tvořily v roce 2016 příjmy z DPH 42 %, daně z příjmů fyzických osob 26 % a daně z příjmu právnických osob 24 % z celkových daňových příjmů samospráv, respektive 20 %, 12 % a 11 % z jejich celkových příjmů.

Nedávná novela finančního zákona zvýšila podíl samospráv na několika daních. V roce 2018 byl změněn zákon o rozpočtovém určení daní a zvýšen podíl DPH přenesený na obce.

Obce také, na rozdíl od regionů, vybírají vlastní daně. Hlavní složkou je daň z pozemků a nemovitostí, přestože zůstává menší daní – představuje 4 % daňových příjmů obcí, 2 % příjmů a 0,2 % HDP, což je výrazně pod průměrem OECD (1,1 % HDP).

V roce 2009 byla, s cílem poskytnout obcím určitou autonomii, zavedena **možnost zvýšit daň z nemovitosti až na pětinasobek minimální sazby.** Většina obcí přesto zůstala u centrálně stanovené nejnižší místní sazby daně

z nemovitostí a **pouze 8 % obcí využilo možnost zvýšit daňové sazby.**

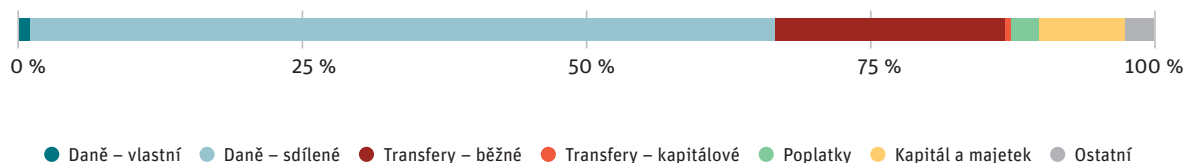
Hlavním transferem pro obce a regiony je příspěvek na výkon státní správy. Transfery od centrální vlády jsou důležitým zdrojem financování zejména pro kraje. Obce mohou také žádat o dotace z krajů. Česko nemá vyvažovací dotaci na regionální nebo obecní úrovni. **Existuje komplexní systém financování ze strany centrální vlády. Ten zahrnuje stovky dotačních schémat.** Některé převody jsou fixní a relativně stabilní, zejména převody zaměřené na financování delegovaných výdajů, například transfery na pokrytí financování zdravotní péče. Jiné převody na kapitálové výdaje (přibližně 8 % celkových převodů) se obvykle poskytují případ od případu. Mezi další příjmy patří poplatky za komunální služby (zejména voda, kanalizace, sběr odpadu, knihovny), které jsou regulovány centrální vládou. **Příjmy z poplatků relativně odpovídají průměru OECD (14 % vs. OECD 15 %).** Další příjmy zahrnují nájemné, úrokové výnosy a prodej majetku (1,3 % příjmů).

Zdroj: <http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/Observatory-on-Subnational-Government-Finance-and-Investment.htm>

Finance města Praha

ZDROJE PŘÍJMŮ

Ekonomická klasifikace příjmů

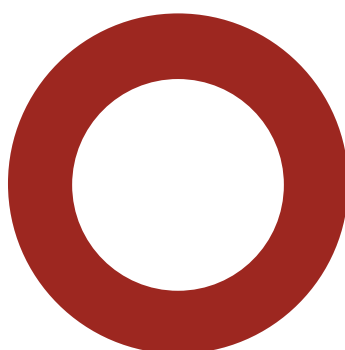

Základ daně

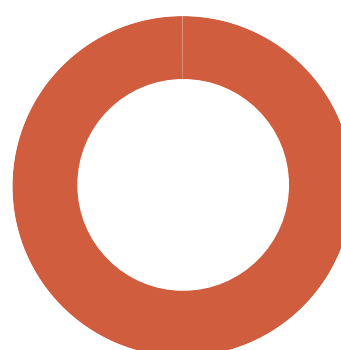
● Produkce ● Příjem a bohatství
● Majetek

Účelovost transferů

● Účelové

Úroveň transferů

● Ostatní samosprávy ● Centrální
● Mezinárodní

Bilance a dluh

+11 %

BILANCE ROZPOČTU

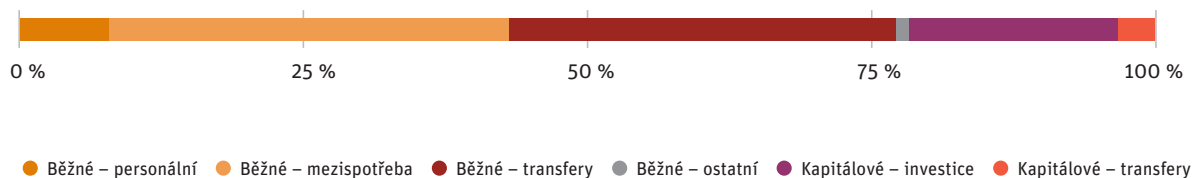
23 %

DLUH JAKO PROCENTO
ROČNÍCH PŘÍJMŮ

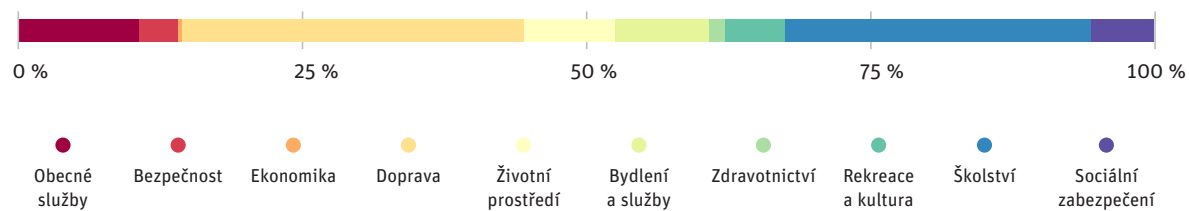
Finance města Praha

SLOŽENÍ VÝDAJŮ

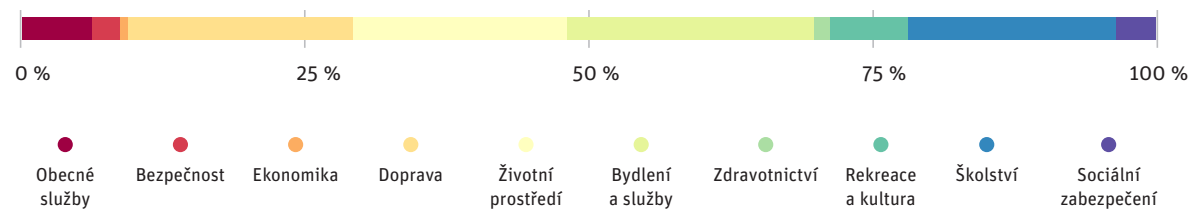
Ekonomická klasifikace výdajů

Funkční klasifikace výdajů

Funkční klasifikace kapitálových výdajů

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření (2019)

Nový úsek linky A

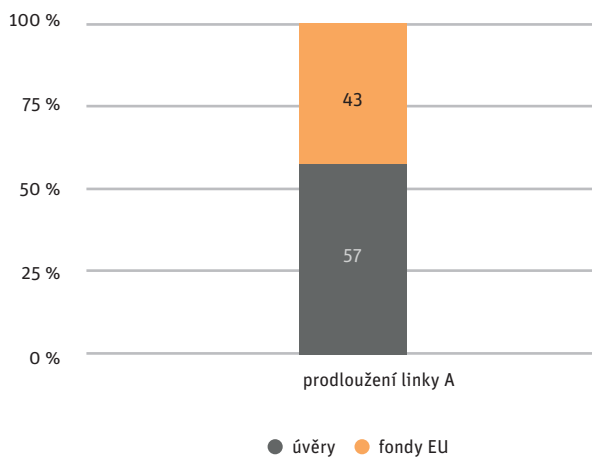
Prodloužení linky A o 6,1 km a 4 nové stanice

Stavba nového úseku linky A probíhala v letech 2009–2014 a zlepšila dopravní dostupnost v severozápadním sektoru města.

Celkově prodloužení stálo 18,6 mld. Kč. 10,5 mld. financovalo hl. m. Praha úvěrem, který nyní splácí Evropské investiční bance (EIB). Zbýlých 8,1 mld. Kč bylo financováno z fondů EU.

Prodloužení linky metra A

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření, <http://www.praha.eu>
<https://www.metrostav.cz>, Wikipedia

Pražské okruhy

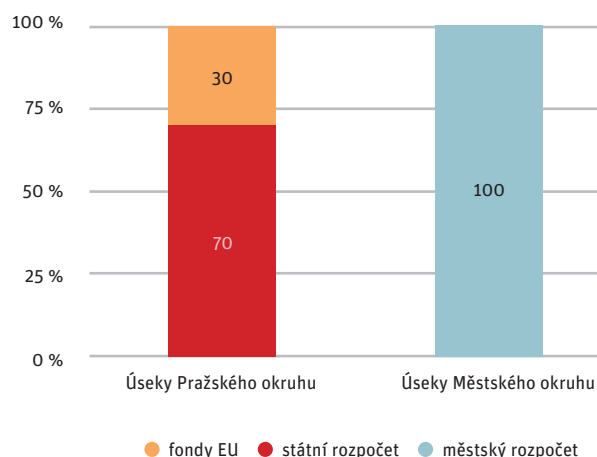
Nové úseky Městského a Pražského okruhu

Městský (také označovaný jako vnitřní) okruh je okruh pozemních komunikací určených pro okldlon dopravy od centra města. Všechny nové úseky Městského okruhu (MO) hradí hl. m. Praha. Stát (SFDI) se podílel na financování tzv. Vysočanské radiály – ta však není součástí MO, ačkoliv reálně plní jeho funkci.

Pražský okruh (DO) utváří silniční okruh kolem Prahy, napojený na paprsčitou síť dálnic prpojujících Prahu se zbytkem republiky. Nové úseky Pražského okruhu financuje převážně stát (SFDI), významnou úlohu (celkově cca 30 %) ve financování však hrají také fondy EU. Uvedený poměr zdrojů financování vychází z úseků 512 (Jesenice – Vestec, 513 (Lahovice–Vestec) a 514 (Lahovice–Slivenec).

Silniční okruhy

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření, <https://www.rsd.cz>,
<http://www.praha.eu/>, Wikipedia